

Our Write Us Today
ADVERTISING
RATES are
REASONABLE

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

2 NA DAN DOBIVATE
"GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izvzeti medaj in
praznikov).
ZA \$6.— NA LETO NAD 300 IZDAJ

TELEPHONE: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1903 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 80. — Stev. 80.

NEW YORK, FRIDAY, APRIL 5, 1940—PETEK, 5. APRILA 1940

Volume XLVIII. — Letnik XLVIII.

CHAMBERLAIN GOTOV ZMAGE

Hitler je zamudil lepo priložnost

LONDON, Anglija, 5. aprila. — Ministrski predsednik Neville Chamberlain je rekel, da je desetkrat bolj gotov zmage, kot pa je bil ob začetku vojne, ker je Hitler "zamudil vlak", ker se ni poslužil premoči nemškega orožja ob pričetku vojne.

Chamberlain je govoril pred izvrševalnim odborom svoje konservativne stranke ter rekel, da Anglija še vedno povečuje svojo moč, medtem ko je Nemčija že na koncu svoje moči.

Dalje je Chamberlain zagotovil, da bo blokada Nemčije še povečana, ko je rekel:

"Morete mi verjeti, da je ena vrzel za drugo zamašena in čimdalje se vojna nadaljuje, tembolj se stiska kri iz našega sovražnika."

Chamberlain je rekel, da je obzir do nevtralnih držav zelo oviral blokado, toda od sedaj naprej Anglija ne bo več dopuščala, da bi Nemčija imela vedno dobiček od nevtralcev, ki dobro vedo, pa naj govore, kar hočejo, da pomeni zmaga zaveznikov za nje svobodo, poraz pa sužnost.

"Ko smo šli v to vojno," je rekel, "sem čutil, da moramo zmagati. Po sedmih mesecih vojne pa sem bolj o ter: prepričan, kot pa ob začetku."

CHURCHILL JE DEJANSKO VOJNI DIKTATOR

LONDON, Anglija, 5. aprila. — Cela angleška oborožena sila je prišla pod poveljstvo Winstona Churchilla. Debeli, bolj viti in neizprosni sovražnik Nemčije je v resnici postal diktator vojaške, mornariške in zračne sile.

Chamberlain je 3. septembra, sedem ur po vojni napovedi lokalnega Churchilla iz poslanske zbornice ter mu ponudil mesto prvega lorda admiralitete. Sedaj pa je postal predsednik vojnega odbora, kateremu so odgovorni in podrejeni vsi vojni uradi.

NEMČIJA BO UNIČILA ANGLIJO

BERLIN, Nemčija, 5. aprila. — Nemško časopisje pravi, da je nemška zračna sila pripravljena vdariti na Anglijo in jo uničiti.

"Nemčija si razlaga presovno angleškega kabineta, da ima angleška politika za svoj cilj izstradati Nemčijo in prisiliti neutralsce, da stopijo v vojno na njeni strani, ali pa bodo tpehi vsled njenih vojnih odredb," piše nek nemški list.

Listi zelo ostro pišejo proti Winstonu Churchillu, katerega označujejo za sovražnika Nemčije št. 1.

"Anglija bo uničena," pravi nek drug list, "in naša zračna sila bo k temu uničenju zadala najhujši vdarec. Isto uničenje, ki je zadelo Poljsko, bo zadelo tudi Anglijo."

POLJSKA VOJSKA JE BILA PRIPRAVLJENA ZA SLUŽBOVANJE NA FINSKEM

Iz Pariza poročajo naslednje poročilo štaba poljske armade: V zvezi z uradnimi izjavami zaveznikov o pripravljenosti, da grejo na pomoč Finski, bomo podali podrobnosti, ki se tičejo učeležbi Poljske pri nameravani pomoči. Vrhovni poveljnik poljske armade je pristal po sklepu poljske vlade, da se finske akcije udeležijo tudi poljske čete vseh vrst orožja. Poljska vlada si je popolnoma v svesti pomena, ki bi ga imela rešitev, da se vojskuje proti Sovjetski Rusiji, ki je v septembru izdajalsko napadla Poljsko kot zaveznik Nemčije. V nekem kraju v Franciji je bil pripravljen poljski ekspedicijski zbor, da gre na pot. Šef štaba poljske armade v Franciji je bil polkovnik Kendior. Ta dejstva potrjujejo popolno pripravljenost in odstranjevanje vsak dvom glede aktivnega sodelovanja Poljske v fin-ki vojni, kakor tudi pripravljenost poljske armade za borbo proti sovražniku, kjerkoli bo to potrebno, v skladu s starim geslom, ki je zapisano na poljskih zastavah: Za našo in vašo svobodo!

NEMŠKI PREGOV GRE V ITALIJO

Kakor se doznava iz industrijskih krogov v Gornji Šleziji, so bili izdani že vsi ukrepi za povečano produkcijo premoga, določenega za izvoz v Italijo. Letna dobava 12 milijonov ton je razdeljena med porurške in gornješlezjske premogovnike, tako da bo dobavljalo Porurje mesečno po 600,000, Gornja Šlezija pa po 500,000 ton. Iz Gornje Šlezije bodo šli transporti preko Avstrije v Italijo. Prihodnje dni se bodo pričela pogajanja z italijansko železniško upravo glede ureditve raznih transportno-tehničnih vprašanj.

Anglija je posvarila Jugoslavijo

BEOGRAD, Jugoslavija, 5. aprila. — Anglija je posvarila Jugoslavijo, da bodo angleške bojne ladje vstavljale jugoslovanske parnike in zaplenile tovarne, ako bodo vozili bauksid za Nemčijo po Jadranu v Trst.

Anglija tudi pritiska na Jugoslavijo, da zmanjša svojo trgovino z Nemčijo. Na Malti Angleži že nad dva meseca drže veliko množino bombaža, ki je namenjen v Jugoslavijo.

Anglija tudi noče zalagati Jugoslavije s kositrnimi skatljami, katerih iz Nemčije ne more več dobivati, vsled česar so tovarne za konserviranje sardin v Dalmaciji zelo prizadete.

Nemški parnik še vedno v Dubrovniku

DUBROVNIK, Jugoslavija, 5. aprila. — Nemški tovorni parnik Ankara, ki je naložen s 4000 tonami bauksida, še vedno ni odplul v Trst, ker baje čakajo nanj na Jadranu angleške bojne ladje.

Proces proti mladim zarotnikom

V Brooklynu, N. Y., se vrši proces proti sedem najstnim osebam, ki so baje hoteli strmoglaviti vlado Združenih držav. — Zagovarja jih sedem zagovornikov.

Pred sodnikom Marcusom B. Campbellom se je v zveznem sodišču v Brooklynu začel proces proti sedemnajstim moškim, katere so začetkom tega leta aretirali uradniki justičnega departamenta in ki so obdolženi zarote proti vladi Združenih držav.

Kot prvi je bil izbran za porotnika zamorec Reuben Hewitt. Obravnava se bo vršila vsak dan od polenajstih do polodne do štirih popoldne in bo trajala najbrž pet ali šest tednov.

Obtoženci so večinoma mladi ljudje, v starosti od 20 do 35 let. V njihovem skrivališču so našli zvezni agentje precej orožja in municije.

Obtožnico bo zastopal zvezni okrajni pravdnik Harold M. Kennedy, dočim bo obtožence zagovarjalo sedem zagovornikov.

Proces se vrši v majhni, staromodni dvorani zveznega sodišča. Vstop imajo le osebe, ki imajo posebno dovoljenje zveznega maršala Arthura J. Jaegera.

NOVI MINISTER ZA OBOROŽEVANJE V NEMČIJI

BERLIN, Nemčija. — Da se bi mogel učinkovito izvesti obsežen program, ki ga je vodja rajha postavil v proizvodnji orožja in streliva, bodo prišla vsa podjetja, ki izdelujejo orožje in strelivo do skrajnih možnosti svojo kapaciteto. Zaradi tega je Hitler postavil generalnega inšpektorja nemških cest dr. Todta za ministra za oborožitev in proizvodnjo streliva. Kakor je znano, je dr. Todt zgradil veliko večino nemških avtomobilskih cest ter v najkrajšem času dovršil ogromne uredbe Siegfriedove linije. Obseg dolžnosti in pristojnosti novega ministra za oboroževanje in strelivo sta že določena s posebno uredbo, ki jo je izdal vodja rajha. — General Gneise-Horstenau, ki je doslej vodil ministrstvo za oboroževanje, je bil dodeljen nemškemu vrhovnemu poveljništvu.

Značilne volitve v Angliji

Nedavno so bile v Silvertownu, velikem industrijskem predmestju Londona, nadomestne volitve v angleški parlament. O teh volitvah je bilo poročano v evropskih listih naslednje:

— Postavljene so bile tri kandidature: socialistična, komunistična in kandidatura fašistično vsmerjenega pokreta sira Mosleya. Ker so se vse tri glavne stranke konservativna, liberalna in socialistična dogovorile, da se bodo med vojno izogibale vsem borbam na terenu, konservativci in liberal-

ci niso postavili svojih kandidatov.

Volilna borba se je razvila v znamenju krilatice: "zmagovito dokončanje vojne" in "mir za vsako ceno." S prvo parolo je nastopal socialistični kandidat, z drugo pa komunistični in Mosleyjev kandidat. Posebno agilni so bili komunisti, ki so izdali v 10 dneh kar 24 brošur in 18 velikih letakov ter najeli nad 100 avtomobilov za agitatorje in za prevažanje volilcev. Z velikimi denarnimi sredstvi je razpogajal tudi kandidat sira Mosleya, ki je

Nova nevarnost'

V Pennsylvaniji je še vedno nad trideset tisoč oseb brez strehe. — Rdeči križ v boju proti nalezljivim boleznim.

WILKESBARRE, Pa., 4. aprila. — V poplavljenem ozemlju Pennsylvanije je začelo danes zopet deževati, kar je povečalo nevarnost povodnji. Ponekod je padala tako debela toča, da je pobila šipe na oknih.

Nad Towando, ki leži ob pritoku reke Susquehanna, se je utrgal oblak. Kako dolgo bo trajalo novo deževje se ne ve. Vodovje, ki je v zadnjih štiriindvajsetih urah za nekaj čevljev padlo, je začelo zopet naraščati. Bati se je poplave nadaljnjih ozemlj.

Ljudje, ki so se večeraj vrnili iz višje ležečih krajev v svoje domove, so pripravljani, da jih vsak hip zopet zapuste.

Po mnenju strokovnjakov znaša vsled povodnji povzročena škoda najmanj devet milijonov dolarjev.

V Wilkes-Barre in nekaterih drugih mestih so šole še vedno zaprte. Par tovarni je začelo zopet obratovati, med njimi neka jeklarna v Kingstonu.

V vzhodnem delu Pennsylvanije je nevarnost povodnji odstranjena. Pri Schuylkillu, Delaware, Lackawanni in Lehigh je dosegla voda normalno višino.

Rdeči križ posveča vso pažnjo boju proti nalezljivim boleznim. V Pennsylvaniji je menda še vedno približno trideset tisoč ljudi brez strehe.

Kratke dnevne vesti

Relief in državljanstvo

WASHINGTON, D. C., 4. aprila. — Zbornični priseljeniški odbor je danes odgodel predlogo kongresnika Coffee iz Washingtona, naj imajo pravico prositi za ameriško državljanstvo tudi tisti inozemci, ki so na reliefu.

\$14,995 v dimniku

DUBUQUE, Iowa, 3. aprila. — Pri preiskavi doma Williama Duesing starega 85 let, ki so ga našli pred enim tednom mrtvega na njegovem domu, je policija našla v dimniku skritih \$14,995 v gotovini.

Otrok rojen po materini smrti

BALTIMORE, Md., 4. apr. — V bolnišnici tukajšnje univerze je bila 37 letna Gertie Hollinger. Ponoči jo je zadela kap. Šest minut po ujeni smrti so zdravniki izrezali iz njenega trupla živega otroka.

Zgodovinsko razpelo

VATIKANSKO MESTO, 4. aprila. — V skladišču vatičanskega muzeja so našli te dni razpelo, ki ga je držal v rokah francoski kralj Ludvig XVI, ko so ga leta 1793 peljali pod gilotino.

V Evropo in nazaj v 43 urah

Na svojem zadnjem poletu je veleletalo Pan American Airways, Yankee Clipper, napravilo rekord. Pot v Evropo in iz Evrope nazaj v Ameriko je preletel v trinštiridesetih urah in petintridesetih minutah.

Kapitan Charles A. Lorber je rekel, da ni nameraval doseči rekorda in da je zadnjih petsto milj razmeroma počasi vozil.

Prejšnji rekord je znašal 48 ur in 55 minut.

Priseljevanje v Mehiko

MEXICO CITY, Mehika, 4. aprila. — Mehška vlada je že v pričetku tekočega leta prepovedala evropskim turistom in študentom prihod v deželo, po 1. aprilu so pa izključeni od priselitve tudi rentniki, to je ljudje, ki dobivajo v rednih presledkih denar iz inozemstva. V Mehiki se pa lahko nasele ljudje s kapitalom. Če se hočejo naseliti v bližini glavnega mesta, morajo imeti najmanj stotisoč pezov, dočim jim za naselitev na deželi zadostuje petdeset tisoč pezov. En pezo je vreden približno sedem centov ameriškega denarja.

Delavske vesti:

Glasovanje Edisonovih delavcev

Pod nadzorstvom Delavskega urada se je začelo večeraj (v četrtek) v New Yorku glasovanje uslužbencev Consolidated Edison Company. Vseh uslužbencev je 35,500, ki vrše 796 različnih del. Delavski urad je dobil iz raznih drugih mest osemdeset agentov, ki bodo nadzorovali volitve. Uslužbencem bo na razpolago 35 volišč v raznih delih mesta. 75 polietov bo skrbelo za red. Namen volitev je dognati, katera unija ima pravice zastopati uslužbence pri kolektivnih pogajanjih: Amalgamated Utility Workers (CIO) ali Consolidated Edison Employees, ki je neodvisna organizacija. Dosti uslužbencev je odločno proti vsaki uniji.

Števec brez dela

PATERSON, N. J., 3. aprila. — Neil Batelli, eden izmed 120,000 uradnikov, ki jih je najela zvezna vlada za ljudsko štetje, se je danes prepričal, da mu je bil odrejen okraj, v katerem ni nobenega prebivalca. Ena sama hiša je v tistem okraju, toda njene prebivalce je vpisal pol ure pred njim njegov tovariš. Batellija so poslali v drug okraj.

Nezaposlenost v Angliji

LONDON, Anglija, 4. apr. — Angleško delavsko ministrstvo naznanja danes, da izza junija meseca 1929 ni bilo v Angliji še nikdar tako malo nezaposlenih kot jih je sedaj.

V mesecu, ki se je končal z 11. marcem, je dobilo delo 282,887 oseb. Navzile temu je pa v Angliji še vedno 1,221,213 oseb brez dela in zaslужka.

Mehika brez kriminalnih uradnikov

MEXICO CITY, Mehika, 4. aprila. — Glavno mesto Mehike je brez kriminalnih uradnikov. Policijski načelnik Manuel Munez je pozval večeraj 370 članov kriminalne policije, naj začasno odstopijo, ker je v teku preiskava, če so nekateri višji policijski uradniki res v zvezi z zločinci ali ne.

Ni se izplačalo . . .

LAS VEGAS, Nevada, 4. aprila. — Porota je po petnajstminutnem posvetovanju spoznal krivim umora po prvem redu 23 letnega Roberta Emanuela, ki je dne 5. februarja ustrelil Floyd Brumbaugh, v namenu, da ga oropa. V njegovih žepih je pa našel sjeeno cent. Porotniki so priporočili dosmrtno ječo. Sodnik bo prihodnji teden izrekel obsodbo.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation), Frank Sakser, President; J. Lupsha, Sec. — Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

47th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Sundays and holidays. — Subscription Yearly \$6.— Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—; za četrt leta \$1.50.— Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.— Za inozemstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.—

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y. Telephone: CHelsea 3-1242

POMAGAJTE nam IZBOLJŠATI LIST s tem, da imate vedno VNAPREJ plačano naročnino. Časopis mora odgovarjati potrebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je namenjen za IZBOLJŠANJE LISTA.

POGOJI ZMAGE

Svetovna vojna je dokazala narodom, da miru ni mogoče doseči samo s potrpežljivim čakanjem in globokim stremjenjem po miru. Da je to res, se je pokazalo leta 1918 in se kaže tudi danes.

V sedanji vojni bo dosežen mir, če se bodo odnošali med narodi temeljito spremenili, ne samo v političnem in kulturnem pogledu, pač pa tudi v gospodarskem in socialnem.

Izjava zavezniškega najvišjega vojnega sveta glede angleško-francoske zveze je upopolno znamenje v tej smeri. Angleška in francoska vlada sta nanureč pojasnili, da je to več kot pa samo vojna odredba. Njun namen je dokazati svetu, da odgovor na vse velike probleme, ki jih je spočela vojna, ni samo sloga med Anglijo in Francijo, pač pa tudi sloga med vseni tistimi narodi, ki se nadajo od bodočnosti večje svobode, katero je mogoče doseči s skupnimi napori ter tako izboljšati svoje kulturno, socialno in gospodarsko življenje.

— Ves svet je naše polje, — je rekel viskont Halifax, konservativni vnjanji minister Anglije. Te besede so zato temvečjega pomena, ker jih je izrekel on.

Ali so dogodki zadnjih dveh let kaj izučili može, ki vodijo usodo angleškega imperija? Ali so vredni zaupanja, ki ga stavljajo v nje progresivni elementj po vsem svetu? Odgovor na to vprašanje je odvisen od bodočnosti v vojni se nahajajočega sveta.

— Naša naloga bo, — je dostavil viskont Halifax, — nadaljevati vojno za demokracijo in proti povratku srednjeveških nazorov.

Angleško-francoska unija ima neposreden kakor tudi idealističen in končni pomen. Nedvomno je posledica prepričanja francoskega ministrskega predsednika Reynauda, da je treba v tej vojni odvzeti Nemcem inicijativo. Če se to ne bo zgodilo se bodo ponovile izkušnje prejšnjega leta.

Francoski ministrski predsednik je prejšnji teden sprejel svoj urad v trdnem prepričanju, da bo francoska vlada podpirala njegova prizadevanja, čijih cilj je čimprej uresničiti program zavezničkov.

Reynaud ni progresivec in ni radikalec, pač je pa za grizen sovražnik fašizma in ne pozna v tem pogledu nobenega kompromisa. V tem se bistveno razlikuje od svojega prednika Daladiera, ki je véasi kaj rad po vetru obrnil svoj plašč.

"Zveza za svetovni mir," je bila prvič omenjena pred nekaj tedni, ko so obiskali delegati angleške delavske stranke Pariz ter se posvetovali z vodstvom francoske socialistične stranke.

Sklenjeno je bilo, naj se taka posvetovanja vrše v rednih predsedkih. Pri tisti priliki sprejeta načelna izjava angleških in francoskih delavskih zastopnikov je dala povod izjavi o enotnosti francosko-angleškega najvišjega vojnega sveta.

To so kažipoti k miru, katerih ne sme porušiti brezplodna opozicija, ampak jim mora slediti sleherni, ki ima na svojem praporju dobrobit človečanstva.

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

Pittsburški kotichek

Piše I. BUKOVINSKI, Pittsburgh, Pa.

Kdor išče pravico. — Neka ko pred enim letom sem v trgovskem delu mesta srečal rojaka iz sosednje naselbine in ga pobaral, kako in kam, nakar mi odvrne, da išče pravice, oziroma njenega zastopnika. — Ti misliš odvetnika? — ga vprašam.

— Da, tako je. Imam namreč smolo s kompanijo, katera mi zanika poškodninsko kompenzacijo ako prav sem opravičen do nje po božjih in človeških postavah. Ali morda veš za kakega dobrega in zmaznega advokata?

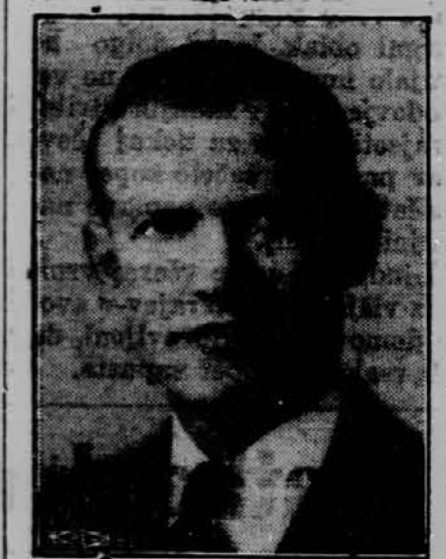
— Prav gotovo. Slovence je sicer tu rojen, ampak naše gore list. To je Ludvik Zupancič, o katerem si že prav gotovo sišal. Svojo pravniško pisarno ima v Grant Bldg, 6. nadstropje, ki je najmodernejše poslopje te vrste v mestu.

— Res je, slišal sem o njem in tudi nekdo drugi mi ga je priporočal, ali ne vem, kaj naj storim.

— Kar k njemu pojdi, ne bo ti žal, zakaj on bo izvojeval tožbo, proti mali nagradi, ako je stvar le pravična.

Čez kakega pol leta sem prejel od dotičnega rojaka pismo, v katerem se mi iskreno zahvaljuje za dober nasvet.

Po trnjevi poti do cilja. — L. Zupancič je zelo odličen mlad

Ludvik Zupancič, prvi slovenski odvetnik v Pittsburghu, Pa.

pravnik v zapadni Pennsylvaniji tekom zadnjih let, in med 40 tisoč slovenskimi sorojaki v državi Pennsylvaniji prvi in do zadnjega časa edini, ki je prejel v tej državi dovoljenje za odvetniško prakso. Rojen je bil v Bučni vasi na Dolenjskem, blizu Novega mesta odkjer je tudi njegova mati Mrs. Mary Plevce, oče pa je iz St. Jerneja. Ko jima je bilo 19 let sta prišla v to deželo za boljšim kruhom. kakor tisoči drugih, saj sta bila oba zelo revnih staršev.

Nasla sta se šele tu v Pittsburghu in po kratkem znanju se oženila, posodivši si denar za poročno dovoljenje. Po par letih trdega dela sta prihranila oziroma pristradala toliko denarja, da sta se podala v staro domovino in obiskala svoje starše in tam je bil rojen tudi naš Ludvik.

Oče se je kmalu nato znova vrnil v Ameriko spet poskušil svojo srečo, in končno mu je sledila tudi družina, ko je bilo Ludviku leto in pol. Tu so se gosto selili od one premogarske kempe do druge radi dela, in le s težavo se je vzdržala od leta do leta številnejša domačija.

Leta 1921 je bil oče ubit po nesreči na železniškem križišču in ostala je vdova z 6. nepreskrbljenimi otroci, najstarejši med njimi 15 let. Mati

je držala bordnike in opravljala razna druga dela noč in dan s pomočjo svojega najstarejšega sina, da so se zamogli skozi pretolči.

Ko je bilo fantu 12 let, je napravil izpit iz 7. in 8. razreda osnovne šole, nakar je šel za delom in ga tudi dobil v neki steklarini blizu Pittsburgha zaeno pa se je tudi vpisal v High School S 16. letom je gradnil iz srednje šole in prejel radi svoje marljivosti in pridnosti v razredu letno stipendijo (podpora) v vrhu nadaljnega študiranja. Skozi vsa leta pripravljalne in pravniške šole je odnesel visoko odlikovanje (high honor) in tekom njegovih pravnih studij, ko mu je bilo 22 let, je bil izvoljen za davčnega kolektorja v svojem okrožju, s 23. letom pa je postal doktor prava.

Skozi celih 11 let je potoval do šole blizu 20 milj daljine, o počitnicah pa je bil zaposlen raznoliko, delal je na železnici, pri gradbenih projektih, na farmah in klovekod.

Delavski boritelj. — On ljubi javni nastop in se vneto bori za osebno svobodo, resnico in pravico, zlasti pa mu je pri srcu položaj sobratov delavcev, trpinov ker on ve iz lastne skušnje njihove težnje, križe in boje, saj je vendar živel med premogarji od svoje detinske dobe in je videl na lastne oči kruto nasilje kompanijske policije ob času štrajkov, kot je bil na primer premogarski štrajk leta 1927.

Slovinci v njegovem (pittsburghskem okrožju) se računajo blizu 20,000 po številu in ga vzajemno podpirajo pri njegovi ambiciji dospeti v Legislaturo države Pennsylvanije. Kot uspešen, mlad advokat se sicer zaveda, da bi z novo službo trpel njegov odvetniški poklic, ali on želi več koristiti in služiti svojemu narodu pri državnih zakonodajih v Harrisburgu.

On je ponosen na svoj rod in svoje pokolenje, pa tudi mi smo ponosni nanj, in vsi, ki ga poznajo, vedo, da je pošten ter skozi in skozi vreden mož, ki se mu lahko zaupa visoka politična služba. In to bi bil prvi slučaj v državi Pennsylvaniji, da zasede naš človek tako odlično mesto v javnem življenju.

Demokratska organizacija ga je odobrila, in on rabi pomoč vseh rojakov in tudi drugih tujocecev, da bo zmagal

PESMARICA

"Glasbene Matice"

Uredil dr. Josip Čerin

Stane samo \$2.—

To je najboljša zbirka slovenskih pesmi za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. — Dobite jo v Knjigarni Slovenic Publishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

nad domačini z neumestnimi predsodki, kateri edinj mu bodo nasprotovali že radi njegovega tuje zveneč imena, kajti oni ne marajo, da dosepejo drugorođeci do kake višje politične služke. Pomagajmo mu torej do njegovega cilja po svojih močeh, saj to bo za našo čast in korist.

Obisk v Library, Pa. — Na Veliko nedeljo popokdne sem jo mahnil vzlic hudemu mrazu v bližnjo premogarsko naselbino Library, kjer sem obiskal nekaj mojih znancev in prijateljev, zaeno pa se udeležil pevskega koncerta, kjer so sodelovali ob obilni udeležbi naroda razni pevski zbori; kot domači "Bled" moški pevski zbor "Ilirija" iz Cannonsburga (Strabane), hrvatski zbor "Jelica" iz Clarktona, in bolgarski zbor isto tako iz Clarktona.

"Bledčani" so zapeli med drugimi pesmimi tudi "Hej Slovenci", "Ilirčani" razen par drugih "Na planine, na planine", hrvatski "Jelčani" pesem "Junak iz Like" in "U boj, u boj," a Bolgari v pestrih narodnih nošah so izvajali bolgarske popevke.

Posamezniki kot E. Rupanik, Mamie Triller, Berta Ocepik, L. de la Bianco in Helen Terček so nastopili v solo, dvo- in četverospelih kot peveci in pa glasbeniki na piano in violino in slednjiče sta zapela Leo in Josephine Prijatelj našo narodno himno "Lepa naša domovina," katero smo stojije poslušali.

Mora se priznati, da so vsi dobro napravili, nekateri celo izvrstno, najbolj pa so se odrezali pevci pri hrvatski "Jelici" same mlade devojke in fantje, da so morali med burnim aplavzom ponovno nastopiti, ko so že zapustili oder.

In za slovo smo se od sreca nasmejali enodejanski šaligrigi "Sovražnik žensk" katero so kaj spretno predstavili Srečko Jurjevce, John Milave in Louise Franko.

In udeleženci iz Cannonsburga so nas že povabili k svoj 5 dejanski dramski predstavi "Mlinar in njegova hči".

Peter Zgaga

ZDRAVILIŠČE

Rojak mi piše: "Z zanimanjem sem prečital Slovensko-Amerikanski Koledar in v njem mi je posebno ugajala povest "Mokra deteljica", katero je spisal Fran Milčinski. Odkrito ti povem, da sem se moral večkrat prav do solz nasmejati. Posebno konec je zanimiv. Le nekaj se mi v povesti čudno zdi, namreč, če so res take bolnišnice oziroma zdravilišča, kjer zamore v človeku strast do pitja alkoholičnih pijač. Mogoče so v Ameriki, kajti v Ameriki je vse, dvomim pa, če so bili v starem kraju, kot opisuje pisatelj Milčinski."

Kolikor je meni znano, v naši ožji stari domovini ni bilo takega zdravilišča, bilo je pa

NAROČITE SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR ZA 1940. — 160 STRANI ZANIMIVOSTI. STANE VAS SAMO 50 CENTOV. — V Zdrunskih državah lahko pošljete znamke po 2 oz. po 3 centa.

ki se bo vršila 5. maja.

Z delom v jami pa se v Library nič kaj ne pohvalijo, delajo k večjemu po 4 dni tedensko.

In slednjiče hvala lepa vsem, ki so me prijazno postregli, posebno pa vrlemu in stanovalnemu pečlarju George Lipovščku in družini Anton Kuna.

Rožmarin. — Vse ljubitelje umetniškega užitka in lepe pesmi vabi društvo "Prešeren" k svoji opereti "Rožmarin", katero bodo izvajali dne 14. aprila popoldne v Slov. Domu na Butler in 57. cesti. Ni potreba omenjati, koliknega ponaša ima naš "Prešeren" v našem kulturnem življenju, zato prav gotovo pridimo, kajti slabše stvari ni na svetu, nego igrati ali peti gluhim stenam in praznim sedežem. Nikoli ne bom pozabil, ko sem pred leti slučajno bil navzoč pri predložitni prireditvi "Minstrel" angleškega podpornega društva "Eagle." Mraz je bil sicer izredno hud tisto nedeljo opoldne, ampak vsekakor — igrancev je bilo okoli 20, (igrali so vseeno) gledalcev pa 10 ali 12.

Prijatelji narave. — in pisanih cvetlic ne pozabite obiskati cvetlične razstave v Phipps Conservatory na Shenley Parku, ki je bila otvorjena 22. marca. Letos je izredno bogata, drugače bi ne bilo na velikonočni praznik popoldne 15.000 obiskovalcev in to vzlic hudemu mrazu 9 stopinj nad ničlo. Vstopnina je prosta razen zvečer z ozirom na čarobno razsvetljavo. Trajala bo vključno do 10. aprila.

STANOVANJE po 3 in 4 sobe v najem na 403 W. 18th St., New York. Kurjava, elektrika, kopalnica, vroča voda, \$25 do \$37. — Superintendent Apt. 6, 6x

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

nekje v Gornji Avstriji ali na Češkem in sicer še prav sloveča. O tem vem naslednjo resnično in zanimivo zgodbo.

V našem kraju je živel zelo premožen posestnik, ki so mu rekli podomače Lembovec. Skoro vsa Notranjska ga je poznala pod tem imenom. Imel je mlin, žago in naposled tudi elektrarno. Bil je dober človek, lepo in skrbno ženo je imel in hčer, toda strašno je bil pijači vdan. Ko sem ga jaz poznal in ko se je to zgodilo, mu je moralo biti kakšnih petin-trideset let.

Stara Vičevka, ki je imela zganjarno Podgorami, je nekoc povedala, da izpije Lembovec pri nji vsako jutro pol litra brinoveca. To je bilo za jutrjek, dočim je podnevi predihal neverjetno velike množine vina ter pokadil poleg nad sto sport cigaret. Vsi so se čudili, kako da so ga nosile noge. Na zunanji mu ni bilo ničesar prisodil, kolikoga ima pod klobukom, govoričca ga pa tudi ni izdala, ker je bil zelo redkobeseden.

Nadvse značilno je bilo pri njem, da se mu je gausilo njegovo pijačevanje, toda strast je bila silnejša od njegove volje.

Slednjiče mu je zdravnik Štverak nasvetoval, naj se poda za šest mesecev v neko češko zdravilišče. Drago da je sicer, toda človeku pomagajo ju ga ozdravijo grde strasti.

Lembovec je bil takoj zadovoljen, žena se je na tilem veselila, da bo imela moža kot se spodobi.

Ravnatelj zdravilišča je vsak teden sproti poročal družini, kako zdravljenje napreduje. Prve dni so mu dajali pol litra brinoveca in štiri litre vina ter sto sport-cigaret. — Drugi teden samo po četrt litra brinoveca, tri litre vina in petinsetdeset cigaret in tako naprej vsak teden manj, da je bil slednjiče deležen le šilca žganja, kozarca vina in treh cigaret. Naposled so ga pa popolnoma odstavili. To je bilo po treh mesecih. Ravnatelj je pisal, da je najboljšje, če se tri mesece ostane, da se bo temeljito privadil vodi, mleku in limonadi.

Žena in hči sta še tri mesece nestrpno čakali njegove vrnitve. Pa ne samo žena in hči; pač pa vse naše mesto, kajti vsak je želel videti čudo vseh čudež — treznega Lembovca.

Njegovega povratka se živo spominjam. Že zgodaj popoldne so se začeli zbirati ljudje pred Deželom, kjer se je ustavljala pošta.

Naše mesto namreč ni imelo železnice in je še danes niina. Z vlaka je bilo treba izstopiti v Logateu, odkoder je bilo do nas s težkim poštnim vozom debele štiri ure. Dolga in dolgotrasna pot. Sama sreča, da je bilo ob cesti mnogo postaj.

V Logateu sta bili kar dve: pri Virantu in pri Kramarju, potem je bila na Kaleah pri Gostiši in v Hotedršici pri Korčetu. V Godoviču pri Zagodu in Lenasiju, v Baraki je bila in naposled pri Gradnu.

Pošta je običajno dospela ob osmih zvečer, tistega dne je pa imela zamudo in je še do devetih ni bilo. Ob poldnesih se pa počasi približje in se ustavi pred Deželom, kjer je bila zbrana črna množica radovednežev.

S kozla skoči postiljon in odpre vrata. In iz poštnega voza se zvali Lembovec, mrmljajoč: — Še en liter, pa še ne gremo! —

DARILNE POŠILJATVE v Jugoslavijo

- 100 Dinar. — — — \$ 2.40
- 200 Dinar. — — — \$ 4.60
- 300 Dinar. — — — \$ 6.70
- 500 Dinar. — — — \$10.50
- 1000 Dinar. — — — \$20.50
- 2000 Dinar. — — — \$40.—

ZARADI RAZMER V EVROPI se bilo naše zvezo za denarne pošiljave v Jugoslavijo začelo prekinitvene. Sedaj pa smo dobili nove zveze, po kateri je mogoče našim rojakom vstreliti in denar varno pošiljati. Vendar je bila napovihana, čem, ker se stroški za pošiljanje po tem postu mnogo višje.

Opozarjamo tudi, da so sem in tam more kaka pošiljatev zaradi evropskih razmer zakasniti.

ZA NUJNO POŠILJATVE POSLUŽITE SE "CABLE ORDER". — DOPLAČATI JE TREBA \$1.— ZA VSAKO POŠILJATVO V JUGOSLAVIJO

SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 West 18th Street, New York

SEBESKOP ZA SLOVENSKE FONOGRAFSKE PLOŠČE. — Pišite za cenik. J. MARSICH, INC. 403 W. 42 Street New York

Kratka Dnevna Zgodba

K. MUNK:

KREOLSKE PLESALKE

Zaliv se je raztezal v trojični sončni opoldanski svetlobi, gladina se je oljnato pozibavala sem in tja, nobene lastovke ni bilo videti in ne bark. Le nebo in morje — in pa Jones. Morje je imelo takšno zahrbtno, pepelnato sivo lice, da je Jones od jeze strl svojo pipo v levici. Navzlic temu ni bilo nikjer videti kopne zemlje, prav nič ne. Ker Jones ni imel nobene pipe več, da bi jo razdrobil, je začel premišljevali. Brez dvoma se je moral nekaj pripetiti. In se tudi je.

Mala jadrnica "Serene" je s strtim jambilom ležala na valovih. Vse se je preklenilo v morje, jedro in jarko, in kar je še ostalo, je bilo razdeljeno in preluknjano. Vrtinec se je bil tako nenadoma pojavil kakor strel iz topa. Tri kreolske plesalke so čepile na robu kljuna "Serene" in so majale s svojimi temno-rjavimi glavami. Jones je grozke strmel vanje, nato se je sklonil, pobral težko sekuro in se jim je počasi bližal. One tri so kakor trop ptičev prestrašeno strlele narazen in se zadaj za hišico na jadrnici objele, pri čemer so se jim glave obrnile k njemu in se začeblyale.

Jones je stopil v spodnji del. Ko se je spet pojavil na krovu, je bil še bolj bled. Voda je naraščala Preden bi mogel pojesti melono, bi bila "Serena" že plen za ribe. Konec!

Ozračje je bilo mrtvaško tiho, morje je bilo gladko ko zrcalo in nobenega glasu ni bilo slišati. Razved glasov teh treh plesalk seveda, ki bi naj jih bil prepeljal na otok St. Thomas, in ki zdaj še niso vedele, da je morje ondi osemdeset metrov globoko.

Jones se je mahoma zavedal tega strašnega položaja; sredi mirne vode, ob pripekajočem tropičnem soncu, pa ranjena ladjica, k ise potaplja, potaplja — strohoten pogled.

Jones je planil iz svoje ohromelosti kvišku in je začel s sekuro trgati deske iz krova. Delal je kakor divjak. Les se je čefederal na trske, z voltim glasom. Plesalke so vztrepetale, videč, da je brodnik znal. Zlasti jim je bila sumljiva ta naglica, ki je ž njo ta človek čefederal svojo lastno larko. Za božjo voljo, vso ladjo bo razbil! Kaj bi le po-

le, da bi ga spravile k pameti?

Jones je pograbil, kar je le mogel takega v naglici zgrabiti in je z vrvmi zvezal nekakšen splav. Naglica se je zazdela ženskam zdaj bolj čudna. Plav! Ali se je bilo kaj zgodilo?

Nenadoma je Juanita kriknila. To je bil krik, kakor vbohljaj z nožem. Vsa iz sebe je bolščala v vodo. V globini in pod valovi so bile vidne neznanke, dolge sence, ki so polzele sem in tja. To so bili morski volkovi.

"Serena" se je zmeraj hujše nagibala. Slišati je bilo pošastno zamolklo hrumenje in pljuskanje iz notrine. Barka je bolj in bolj goltala vodo. Morski volkovi so lenobno polzeli okoli, kakor da bi se sončili. Vendar je vsakdo vedel, da imajo te nevidne zverine bistre oči kakor orli. Zgoraj je sonce pripekalo vroče in kamnitno na brodolomec, ki so ga videli daleč, na obzorju, samo majcen vršiček palme. Šele tam je bila kopna zemlja.

A tukaj so bili morski volkovi, in zdaj je začelo v "Sereni" sumeti, krov se je zagugal.

"Semkaj!" je kriknil Jones in je zagnal mizo z vodo. Vse tri plesalke so hipoma spoznale strahotno nevarnost. Videle so plav, ki ga je hotel Jones poriniti čez ograjo, prihitele so mu na pomoč, toda — bilo je prepozno.

Barka se je nagnila.

"Serena" je zagrgala. pe ne so šinile kvišku, zasumelo in vzvalovilo je krog barke. Še hip — in rdeče dno je že štrlelo kvišku iz globine. Nato se je potopil še ta spomin na bivšo "Sereno." Ničesar več ni bilo videti kakor krozeče valove ki so hiteli narazen. Miro-ljubno in tiho je sijalo ameriško sonce na prazno vodo, ki ni na njen plavalu, ničesar drugega, kot plavajoča miza.

Tri pa glava, ozka, črnolasa glava, ki je bila Juanitina. Še nekaj drugih reči se je prikazalo: rešilni pasovi, steklenice, deske in plav — vse to je ko velik blisk šinilo kvišku.

Jones je zavpil: "Semkaj na plav!" in dvoje čudovitih glav se je gibalo proti plavu. A tretja glava, ki je bila Juanitina je kričala. Potem se je potopila. Nato je bilo videti stebrebnobe, lesketajoče se lakti, ki so udrihale izpod vode. Nato se je pojavila glava, nakar je spet zavpila.

Z nekaj sunki je bil Jones pri curljajoči glavi, ki so krog nje plavali dolgi lasje. Potisnil je mizo k njej, in Juanita se je oprijela. Za eno samo nogo se je plesalka držala mize in ena sama noga jo je držala nad globino, osemdeset metrov in še vedno je kričala.

Medtem sta se bili obe drugi plesalki povzpeli na plav in sta skušali z rokama priveslati k Juaniti, pri čemer je Jones plavajoč pomagal.

Toda preden so bili pri njej je Jones zapazil nekaj nerazločnega pod seboj v vodi. Sivo je bilo in velikansko kakor potopljeni oblaki. Jones je prebledel.

"Juanita!" je zakričal. Potem je šinil skozi vodo proti mizi, kjer je Juanita visela kakor mrtva. Vlekel je mizo za seboj proti plavu. Ondi so se druge roke iztegnile na pomoč, ki so Juanito potegnile navzgor. Jones se je povzpел sadnji.

Komaj je bil na plavu, ko se

je voda grgraje razdelila in je velikanški morski volk izplaval. Prepozno! Vsi trije ljudje so se čepeli na plav in so se ozirali po vršički palme na daljnem obzorju Amerike. Dolgo so tako čepeli, kakor pri drugem, kakor plav, bil majhen in se je pogugal na valovih. Zapihala je sapla, a bili so brez jadre, brez vsakršnega blaga. Brez pomoči so švigali po vodi sem in tja in vse tri plesalke so jokale. Mlade so bile še in prijetne vnanjosti in drevi bodo morali nastopiti v "Paradis" v St. Thomas. Malo so pojokale in so čakale, potem so pogledale Jonesa, ki je strmel na vršiček palme. Preudarjal je. Posrečilo se mu je ujeti iz vode drog s kavljem in je potreboval blaga, veter je jako lepo pihljaj. Mahoma si je potegnil srajco čez glavo in jo je privezal na drog, da je bila namesto jadra.

Vse tri dedice so na kratko viknile in so prestrašenih oči bolščale na človeka, ki je bil v samih hlačah. Videle so, da je to mlad opaljen brodnik, ki se je hipoma obrnil k njim in pogledal. Plaho so se stisnile druga k drugi.

"Erenalo je," je dejal Jones, "treba bi bilo še kaj, kar bi mogle dame žrtvovati. Jaz ne morem nič več."

Užaljeno so molčale.

"Sicer bomo teden dni takole begali," je rekel Jones v zadregi in je bistro pogledal na palmov vršič na obzorju. "Tedad sta se bridko razjokali. Bili so ljubki in sta bridko jokali, pa ni nič pomagalo. Samo Juanita je sedla zamišljeno in je gledala tega človeka, ki ji je življenje rešil. Potem je počasi potegnila obleko čez glavo in mu jo dala. Ni se ozrl vanjo, le obleko je privezal na drog in že je veter začel poganjati plav naprej. Pripeljal ga je naravnost na St. Thomas. Še pogledal ni Jones plesalk Juanite, dokler se ni stemnilo.

Zjutraj ko sta se obe plesalki prebudili iz drémarice, je Juanita sedela zraven Jonesa, ki je moral vso noč budno paziti na zasilno jadro in krmariti. Oba sta molče strmela preko sinje morske gladine. Ko sta pogledala kvišku, sta zapazila palmé in nizke kočé. Na belem brega so stali ljudje in so jih čakali. Zdaj so bili rešeni.

Drugo jutro sta bili v "Paradis" samo dve plesalki na odru. Tretja je ostala ob vodi kjer je Jones stanokal.

PREKOR MED DNJESTROM IN NJEMNOM.

V okrožju sloninskem, v zapadni Beli Busiji so začeli z deli za veliki plavni prekop, ki bi vezal Dnjester z Njemnom. Predstavljal bo najkrajšo vodno cesto med Črnim in Vzhodnim morjem. Dolg bo 500 km in na tej progri bo več nego 30 vodnih central. Z delom bo zaposlenih 30 tisoč delavcev. Dograditi ga bodo do prihodnjega leta.

Kajako prošimo, k o pošiljate, se naročite, da se pošiljajo — UNITED STATES CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročna

Razne vesti.

ZENAMI

VMOZ Z ENAJSTIMI koga 47 ZENAMI Aleksandra Hy. Dalmiposti so prijeli nekoga 47 letnega Aleksandra Högunda, ki je izvršil številna zločin v zvezi s kradbo in je pod napacnim imenom za gradbenega podjetnika, ki ni bil za visoko doto vedno pripadljive za povede kakšne dedke, pročitat. Zelo O deset deklet je z leti na ta način postalo njegova žrtev, od časa do časa je moral se videti v roki. A čim je bil na prostosti, je s pustolovščinami prišel znova. Pred nekaj časa je seznanil z nekakšno pomočjo ukrajenih papirjev se je je znal prikupiti tako, da se je z njim oročila in mu dala 16 tisoč pengov dote. Ta denar je koj kmalu potrošil, potem je izginil. Kmalu potem pa so ga prijeli in postavili pred so-

disce, kjer je vse priznal. Med drugim je tudi povedal, da je bil svoje iznajšeno ime pobral z nagrobnika nekoga gradbenega podjetnika in si preskrbel njegove papirje s pomočjo pomagača, ki ga policija sedaj zasleduje.

POMLAD JE TU

Z enakonočjem v marcu pričakamo začetek pomladi, ki je imela udoben vpliv tudi na obredje. V predstavah z naravo zvozanem človeštvu je bil dan jatej kot življenjski snovi in viru življenja. Kot pravi stvarstva in človeštva vendar poseben pomen. V njem tiči izredna plodna in čarobna sila.

Ljudske sege smatrajo še danes začetek pomladi za začetek leta sploh. Pod Karlom Velikim so uvedli dan Mairjine

ga. Oznanjenja 23. marca kot začetek leta, v Pisi in Florenci se je ohranilo to še v 18. stoletju. Druged je veliki velikončni dan kot novoletni dan vejal še do 14. stoletja. Dan velikončnega praznika, najstarejšega in največjega krščanskega praznika, je bil dolgo časa nedoločen, dokler ga ni koncil v Nikeji v l. 326 določil na nedeljo, ki sledi prvemu ščipu po pomladnem enakonočju 21. marca.

V prazgodovinski dobi je bila pomlad kot posebna letna doba človeku sicer neznana. Ker se je njegova naravna letna razdelitev ravnala po sončnih obratih ter enakonočjih, je leto obsegalo samo dve dobi poletja in zime. Homer je poznal že tri "Hore" kajti poletju in zimi se pridružila še pomlad. Beseda je pri starih Rimljanih zadobila pomen ure in se je ohranila tudi pri nas v tem pomenu.

METEORJE V ČILENSKI PUŠCAVI

Puščava Alacama v Čile je bila pred kratkim prizorišče nebesnega pojava, kakršnih v tem obsegu ni bilo videti. Prebivalci neke vasi ob robu puščave so se sredi noči zbudili zaradi silovitih razpokov, ki so bili podobni topniškemu grmenju.

Ko so stekli na prosto, so zagledali na nočnem nebu ogromne ognjene stebre, ki so švigali z neba in se razblhjali nekje v puščavi, kakor rakete. Pojav je spremljal vroč sunek vetra, ki se je pa kmalu ohladil na normalno temperaturo. Med ljudmi je zavladala velika panika, ker so v svojem praznoverju mislili, da se bliža konec sveta. Šlo je pa za le množstven padec meteorjev med katerimi so bili nekateri prave velike skale.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

Spisi Josip Jurčiča:

- I. ZVEZEK: Uvod — Narodne pravljici in pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. — Jesenska noč med slovenskimi polharji. — Domen. — Dva prijatelja.
- II. ZVEZEK: Jurij Kobla. — Tihotapec. — Vrban Smukova ženitev. — Klosterski zolnar. — Grad Rojine. — Golica.
- III. ZVEZEK: Deseti brat. — Nemški valpet.
- IV. ZVEZEK: Cvet in sad. — Hči mesnega sodnika. — Kozlovska sodba v Višnji gori. — Dva brata
- V. ZVEZEK: Sosedov sin. — Sin kmetskega cesarja. — Med dvema stoloma.
- VI. ZVEZEK: Dr. Zober. — Tugomer.
- VII. ZVEZEK: Lepa Vida. — Pina tobaka. Moč in pravica. — V vojni krajini. — Prave med bratoma.
- VIII. ZVEZEK: Ivan Erazem Tatenbah. — Bojim se te. — Črtica iz življenja političnega agitatorja. — Telečja pečenka. — Šest parov klobas. — Po tobaku smrdiš. — Ženitev iz nevoščljivosti. — Spomini starega Slovence Andreja Pakja.
- IX. ZVEZEK: Rokovnjači. — Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ko je krompir gradeč. — Pona-rejeni bankovci
- X. ZVEZEK: Veronika Deseniška.

CENA VSAKE KNJIGE \$1.50

10 zvezkov...\$10

Ivan Pregelj: Izbrani Spisi

Bogovec Jernej

(Spisal Ivan Pregelj)
Pisatelj je posegel v dobo, ko se je začel širiti protestantizem po Slovenskem. Pridigarja Jerneja je klasično opisal. Romanu so dodana potrebna pojasnila.
Cena \$1.50

ODISEJ IZ KOMENDE. — Zapiski gospoda Lanspreškega. 269 strani.

V tem III. zvezku nam prikaže Pregelj prelepo postavbo našega velikega narodnega gospodarja 18. stoletja, Petra Pavla Glavarja. Hrbtenico temu delu tvori že pred leti napisana večerniška zgodba o mladostnih letih Glavarjevih, a dopolnil je to mladostno sliko z Glavarjevimi zapiski, ki nam ga kažejo v njegovi življenjski modrosti pri čebelah, na njegovem gradu Lansprežu, kjer mu sivo glavo ozarja mlada ljubezen njegovega oskrbnika in nesrečne kontese Klare. S Peter Pavlom Glavarjem je ustvarjena najboljša slovenska ljudska povest. Knjiga nam postvarja kos slovenske preteklosti in iz nje diha slovenska zemlja sama.
Cena \$1.50

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kursu.

V ITALIJO

\$ 5.90	Lir 100
11.50	" 200
17.00	" 300
28.00	" 500
55.00	" 1000

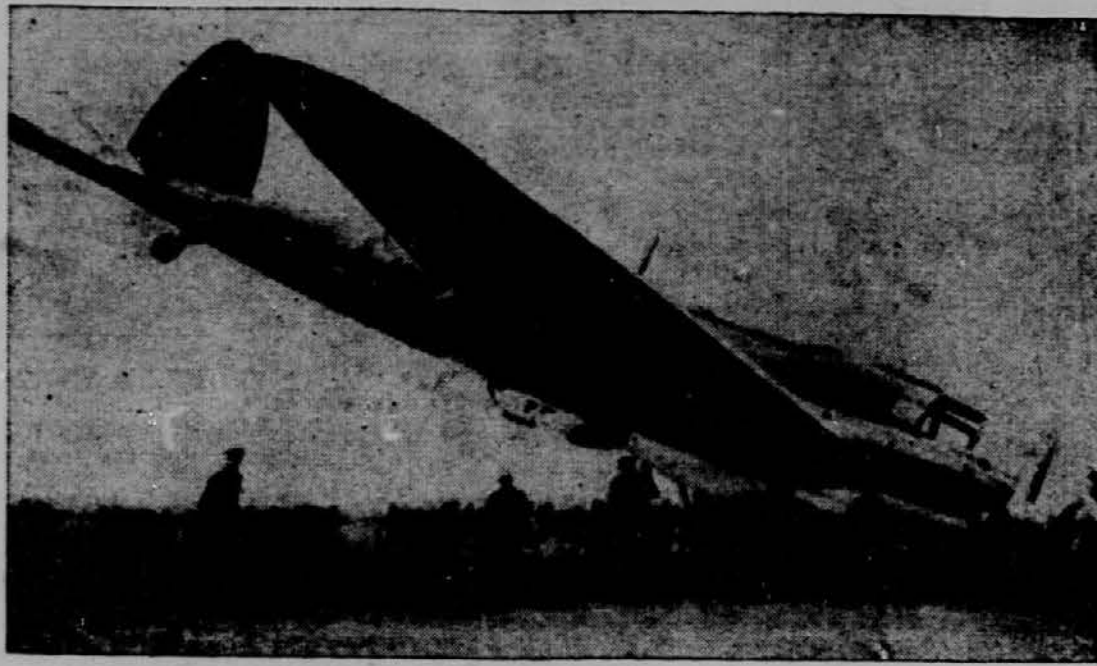
KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE PROMENLI GORI ALI DOLI

NUJNA NAKAZILA IZVRSUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJNO SLUŽBO

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(CORVAL SURABAY)
207 W. 42nd St., NEW YORK

Naročite pri
Knjigarni Glas Naroda
216 W. 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

POŠKODOVAN NEMŠKI AEROPLAN

Velik nemški bombnik, ki je nameraval bombardirati angleško morskno luko v Firth of Forth, je bil poškodovan in je moral pristati na Škotskem.

Planinski Kralj

Spisal L. GANGHOFER.
Za Glas Naroda priredil X. X.

20

"Ali je Hrastar doma?" je vprašal dekle in se plašno oziralo po oknih.
"Da, doma je, toda..." Cenca je pogoltnila ostanek stavka.
Gospod Zgone je pomaknil kapo nazaj in se popraskal po tilniku.
"To je presneta reč. Presneta reč," je mrmral.
Boječe je potrkal na vrata. Iz sobe je zaslišal šepetanje, naglo hojo in gospodarjev glas: "Kdo je?"
Gospod Zgone je vstopil.
"Nikar ne zameri, Hrastar," je začelo drdrati iz njega.
"Moral sem priti, ni bilo drugače. Nobena stvar bi me ne mogla več zadržati."
Ker je gledal v tla, ni opazil, da je Jurja njegova zadrega pomirila.
"O, Hrastar, to so hude stvari, hude stvari! Toda Bog mi je priča, Hrastar, da ne morem pomagati, ker se je tako izteklo."

"Saj vem, gospod poveljnik, da niste mogli drugače," ga je potolažil Hrastar. "Služba je pač služba. In vi ste prisegli."
"Ko je zaslišal gospod poveljnik Simon Zgone te besede, ni verjel svojim lastnim ušesom. V prvem navdušenju je povsem preslišal način, po katerem so bile spregovorjene.
Nepremično je stal in kolčeval v kmeta, ki mu je ponudil obe roki. Slednjič jo je zgrabil, in pričel tresti. Odvedel je gospodarja k mizi, nakar mu je začel vreti preko ustnice vrecel tolažbe.

Kako strašno da mu je žal, ker taka strašna nesreča zadela "ljubeznivo, prelepo Hanco," kako silno jo je škoda, kako se je bilo zgodilo na planini in kako ni mogel in ni mogel brata živnega rešiti.
Ko je vse izblebetal, se je gospodar globoko oddahnil.
"No, vsaj vemo, kaj je z njim. Zdaj ima svoj mir. Ob lasti v mestu so gotovo zadovoljne, da je tako."

"Seveda je sedaj mir, seveda," mu je pritrjeval Zgone.
"Gotovo so zadovoljni, saj morajo biti. Kadar spregovori smrt svojo besedo, mora spraviti pravica nož v nožnico. Za vse to sem že poskrbel. Poročilo bi moral čitati, Hrastar, ki sem ga dal županu in poslal na glavarstvo. Če bi vedel, s kakšnim besedami sem vse opisal, in razložil, kako sem vse lepo omilil in prikril. Kajti, jaz sem tvoj prijatelj, Hrastar. Tukaj je moja roka, da sem res tvoj prijatelj."
Obraz mu je začel žareti samega zadovoljstva.

"Hvala vam, gospod Zgone, tisočkrat hvala," je mrmral Juri, ga trepljal po rami. "Midva sva prijatelja, kaj ne gospod Zgone, bila sva prijatelja, prijatelja sva in prijatelja ostaneva, pa naj pride karkoli. Kaj ne gospod Zgone?"
"Seveda, Hrastar, prijatelja pa, to pa to!"
"Vse mu je obljubil, ko je odhajal iz sobe, je žarelo upanje v njegovih očeh. Juri se je globoko oddahnil.
"No, tega sem si že kupil," je zamrmral.

Gospod Zgone je stal na dvorišču, si popravljal gube na svoji uniformi in nekoliko zožil pas, da bi mu ne zlezle preko obilnega trebuščka. Navihal si je brke ter opazil Evico in čba otroka pod drevesom.
Podjeten, kakor je bil, je namenil korak proti sreči svojega življenja, ko je prišel do vodnjaka Dorče, noseč poln škaf vode na glavi.

"Kako je kaj, gospod Zgoneček?" ga je pozdravil.
Glokoka rdečica, spreminjajoča se na višnjevkasto, mu je zalila obraz.
"Zgo—Zgo—Zgone sem jaz in nič drugega!" se je usrdil.
"In zate, pokveka, tudi Zgone nisem, pač pa le gospod poveljnik."

Hotel je zgrabiti fanta, pa Dorče se je naglo obrnil, iz škafa je pa pljusnila voda naravnost na paradno uniformo gospoda poveljnika Zgonca.
Hotel je za njim, toda Dorčeta že ni bilo več.
"Le čakaj!" je pretil za njim. "Ko bom jaz imel kakšno besedo na Hrastavini, bo konec tvojih norčij!"
Briseč se z robcem ter preklinjajoč v košate brke, se je odpravil po cesti proti vasi.

Kmalu za njim je tudi Hrastar odšel z donra, noseč težak nahrbtnik.
Zvečer po šmarnicah je prišlo nekaj kmetov in so vprašali po njem. Marjana jim je rekla, da je odšel v sosednjo vas po opravkih.

Skoro ves teden ga ni bilo domov. Nekega večera se je pozno vrnil ter preko vrta odšel v hišo. Slučaj je nanesel, da ga je srečala v veži Cenca z lučjo v rokah.
"Nak, ta pa že ni bil nikjer po kupčijskih opravkih," si je mislila. "Delati je moral nekje, pa prav trdo delati."
Roke je imel vse obtočene in njegova obleka je bila vsa posvaljkana. V velikih sobi je tisto noč prav do jutra gorela luč.

Prišli so dnevi in tedni. Na Hrastavini je bilo življenje zopet v starem teku. Navzlic temu se je pa marsikaj izpremenilo. Marjana, ki se je prej samo delu vdajala, je postala zamišljena. Zgrabila se je in začela prezgodaj svetiti. Z veliko skrbjo se je ozirala v svojega moža.
"To so tudi posli opazili, toda Cenca jih je prepričevalno nagovorila:
"Hudo mu je! Še vedno mu je hudo. Seveda takega strašnega udarca ni mogoče kar tako preboleti."
Juri je čedalje pogosteje izostajal. Včasih je šel peš z nahrbtnikom, včasih se je odpeljal s kolesjem. Na kolesju je bilo vse polno zabojev in škatelej.

Vsa ta pota in vse te vožnje so imele svoje tehtne vzroke, kot je gospodinja sproti pripovedovala poslom. Zdaj je moral na konjski sejem, zdaj je les prodal, zdaj je moral kupiti kaj orodja, zdaj to, zdaj ono.
Toda teh potov in teh voženj je bilo toliko, da so začeli ljudje po vasi govoriti in ugibati. Vse dvome je premagala Cenca z besedami:
"Dve nenadni smrti sta ga tako prevzeli, da ga ne zdrži doma. Če le more, gre od hiše. Vsi tudi taka dela, ki bi jih lahko komu drugemu zaupal in bi jih kdo drugi prav lahko namesto njega opravil."

(Nadaljevanje prihodnjih.)

Zgodbe vojnih ujetnikov

Beg je navadno pravo nasprotje hrabrosti. Hrabrega človeka ljudje občudujejo in spoštujejo, ubežnika pa, zlasti v vojski, vse zaničuje. Toda prav v vojski more biti beg tudi junaštvo, namreč beg iz vojnega ujetništva, čigar nameni so plemeniti in ga spoštujejo tudi sovražniki.

Kriminalni kaznjenci, katerim se poseči pobegniti iz ječe, izzevajo nekakšno športno občudovanje pri občinstvu, a več ne. Pri vojnem ujetništvu, ki se je svojega izobčiča ali svoje trdnjave po pustolovskem begu povrne v domovino, se pridruži k temu športnemu občudovanju še topla, politično patriotska simpatija. In še dandanašnji si pripovedujejo junaštva vojnih ubežnikov iz napoleonskih vojn kakor tudi junaštva francoskih mornarjev iz gusarske garde.

Ko so te mornarje prijeli na Španskem otoku Cabrera, so v avgustu 1869 skočili na barko, ki jim je pripeljala živče in so ondi napadli španske mornarje, jih postavili na suho medtem, ko so oni sami pripeljali nazaj v Francijo. Še nedavno je španska državljanska vojna nudila slične primere, ko so se ujetniki ali tanci z jadrnicami ali čolni prepljeli čez Biskajski zaliv ali Sredomorsko morje da so dospeli v Francijo ali na Portugalsko.

Še bolj pustolovski, še bolj občudovanja vredni pa se nam dozdeva beg iz zaprtih trdnjav kar skozi deželo sovražnika. Takih primerov je razmeroma dosti. Veliko število uspešnih begov — zlasti častnikov — nas bolj osupne, če pomislimo, da imajo častniki kot vojni

ujetniki v trdnjavah precej prostosti, a se zato s častno besedo zavežejo, da te prostosti ne bodo zlorabili. Ni se pa skoraj nikoli zgodilo, da bi bili častniki prelomili dano besedo ampak so prej izjavili, da jih beseda ne bo več vezala. Seveda so bili pozneje bolj strogo zastraženi — in vendar se jim je beg posrečil in se jim še dandanes posreči.

Čudovita senzacija je bil beg francoskega stolnika Zurlindena, ki je bil ujet v nemško-francoski vojni leta 1870 in je pisal poveljniku trdnjave v Mainz, kjer je bil najprej zaprt, "da se smatra v 24 urah kot prostega in bo izkoristil vse možnosti za beg". Nato so ga odvedli v Clogon, toda na sveti večer leta 1870, ko so bila zaradi snežnega meteža, nura in prazniškega razpoloženja straže manj pozorne, je zapustil trdnjavo in se ni več vrnil. V o Nemčijo je peš prehodil. Ker je bil Alzačan, je gladko govoril nemško, in je pazil, da je bil ljudem všeč. Čez Berlin, Kassel, Frankfurt in Freiburg je prišel v Švicco, in že 28. januarja 1871 je bil na čelu svoje čete. Kmalu za tem sta ga povišali v polkovnika, potem je postal generalni poveljnik trdnjave Pariz in slednjič še zmeraj vos obdan s sijem svoje odisejane, je postal francoski vojni minister.

Malo pred njim je bil general Sauserter vojaški guverner Pariza, ki je bil pri Metz ujet in postal nemški ujetništvo. Iz vzhodnopruske trdnjave Graudenz je pobegnil v Rusijo in se je čez Avstrijo in Italijo vrnil v Francijo, kjer ga je vlada povišala v generala

A še tretjo junaško epopejo iz iste vojne poznamo, in sicer junaštvo poročnika Pavla Derönlada, ki je bil pozneje znan francoski politik. Pobegnil je bil iz garnizije Vratislave, si priskrbel civilno obleko, prisilil nekega kmeta, da mu je kazal pot, zaklenil nekega krčmarja, ki ga je hotel izdati, v klet gostilne in je z avstrijske meje poslal vojaškemu guvernerju Vratislave pisanje, kjer je sporočil svoje posrečeni beg in dodal pismu še nakaznico, da bi v garnizijski kantini poravnal njegov račun.

Svetovna vojna je pa dala povod še za več junaških begov. Tisti čas je bil na neskončnih sibirskih ravninah celo priča množinskemu begu avstrijskih in ogrskih vojakov ali čeških legionarjev, ki jih je bila presenetila ruska državljanska vojna, in ki so morali zategadelj čez Sibirijo in severno Ameriko napraviti kar pot okoli sveta, da so prišli spet v Evropo.

V Franciji pa so se kmalu po mirovni pogodbi združili tisti, ki so bili zbežali iz nemškega ujetništva v Zvezo vojnih ubežnikov, ki je njen predsednik bivši prvak letalskega brodograja, letalski general De Goys. Ta je moral leta 1915 ko je bombardiral orožarne v Sleziiji, zasilon pristati na nemških tleh. Postal je nemški ujetnik v trdnjavi Hirschberg na Bavarskem, kjer je ostal točno — 8 dni. Samo za sekundo je bila straža nepazljiva, in že je De Goys preskočil trdnjavsko ograjo.

Drugi letalec, slavni pionir civilnega letalstva Roland Caros, je pobegnil kot vojni ujetnik iz trdnjave Magdeburg. Zasedovali so ga in se je vso noč dolgo skrival v veliki marmorni grobnici na pokopališču v Braunschweigu in je tako srečno ušel.

Stolnika Zuavov, Girauda, ki je bil pozneje član najvišjega francoskega vojnega sveta, so pri prvem begu ob holandski meji dohitele nemške roke, a drugič se mu je posrečilo pobegniti. In tako se ta seznam nadaljuje.

"Zveza vojnih ubežnikov" je nedavno izdala knjigo, kjer so popisani najbolj kričeji primeri ubežništva članov te zveze. Junak najbolj zanimivega in najbolj bistroumnege bega je neki preprosti francoski vojak, Michel, ki je po poklicu črkostavec. Ker je bil precej dolgo v nemškem ujetništvu, se je dobro naučil nemščine. Zaposlili so ga v garnizijski tiskarni, kjer je bilo malo strokovnih stavcov. Ondi je Michel sam natekal obrazec ki je predstavljal "spremenno pisanje vojnega ujetnika (ime osebe), ki je dobil pravico, da brez spremstva potuje v (ime kraja). Michel je ta obrazec izpolnil, ponaredil je podpis garnizijskega poveljnika splazil se je v pisarno, kjer se mu je osrečilo dobiti žig na

Nova VELIKA KUHARICA

20 dolgoletnih izkušnjah in preizkušnjah je Felicita Kalinšek svojo veliko Kuharico vnovejše spopolnila in predelala. Ta izdaja je sedaj osma, kar pomeni za slovenske razmere več kakor še tako gostobesedna reklama.

Na več kakor 700 straneh je strnila odlična in priznana avtorica vse stara in najnovejša dognanja kuhinjske umetnosti. Snov je obdelana nad vse pregledno, izbira receptov je izbrana. TO JE NAJPOPOPNEJŠE DELO KI GA IMAMO NA TEM PODROČJU. Greva knjižice je razkošna. Nekteto je s'lik v besedilu, 34 pa je novih barvanih tabel, ki jih je naslikal Dragotin Humek. . . .

Vsaka gospodinja, ki se zaveda svoje odgovornosti za zdravo in pravilno prehrano družine, si mora to knjigo omisliti. Vsaka gospodinja se mora namreč priučiti umetnosti, kako bo svojim domačim nudila zdravo hrano v potrebni izbiri in menjava. Vsaka gospodinja bo hotela tudi svoje goste iznenaditi s posebno izbranimi jedmi. Za vse to ji bo najboljša vodnica in učiteljica ta SLOVENSKA KUHARICA

Četudi je osmi natis knjige v vseh pogledih ne samo vsebinsko, ampak tudi tehnično popolnejši od vseh dosedanjih izdaj, je cena knjižice sedaj znižana. **\$5.** (Poštino plačamo ml.) Naročite pri: Velja samo

KNJIGARNI: SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 West 18th Street New York, N. Y.
GOSPODINJE IN DEKLETA, TO JE KNJIGA ZA VAS!

svoje pisanje. S tem "dovoljenjem" je šel pokoncu skozi vrata vojašnice, mimo straže, na kolodvor, odkoder se je lepo in lagodno pripeljal v tisto mesto, bliže nevtralne meje. Orožniki in železničarji so ga povsod vladno pozdravljali, in mu povedali, kje more prestopiti. Ta mojstrsko zasnovani in izvedeni beg skozi sovražnikovo državo je uspel v dveh dneh.

VENERA SE POTEPA.

Že v drugi polovici februarja smo imeli priliko, da se pobavimo s krasotico Venero. Začela je tedaj z večernim potepanjem, ki je zbudilo veliko pozornosti.
Njen poskus, da bi se približala vrlenu očetu Jupiteru so dali zemeljskim prebivalcem povod za marsikakšno opravljanje. Kmalu pa je bilo videti, da stari Jupiter ni pravi tip za prijazno nebesno damo. V prvih dneh tega meseca je svojo pozornost obrnila Saturnu in končno se je znašla ob njegovi strani. A tudi Saturn ni videti nje pravi tip, kajti sedaj kaže, da hoče pohiteti bojovitemu Marsu, v objem, sedaj je že na pol poti med njim in Saturnom.
Jupiter je njeno nezvestobo dozdevno prebolel, ker odhaja bolj zgodaj spat. To je tudi najboljša, kar more storiti. Gospod Mesec si dela pač posebne mišli, kaj se bo iz teh številnih srečanj in sestankov. (Malo se mu zdi čudno, kajti Venera mu je bila znana kot solidna dama, ki se je drugače navadno zelo zgodaj odpravljala v svoje sobane. Sedaj pa je ostala vsak večer da lje zunaj in še proti 11. zvečer jo bo ob koncu tega meseca opazovati na nočnem potepanju.)

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost: nam ali pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imenuje vsa tiskana z debelimi črkami, ker so upravičeni opaskati tudi druge nasebine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih. Zastopnik bo vam izročil potrdilo za plačano naročnino.

- CALIFORNIA:** San Francisco, Jacob Laushin
- COLORADO:** Pueblo, Peter Cullig, A. Saffie Walsenburg, M. J. Bayrak
- INDIANA:** Indianapolis: Louis Androja
- ILLINOIS:** Chicago, J. Bevil, Cicero, J. Fabian (Chicago, Otero in Illinois) Joliet, Jennie Bambich La Salle, J. Splich Mascoutah, Frank Augustin North Chicago in Waukegan, Mosh Warick
- MARYLAND:** Kitzmiller, Fr. Vedopivos
- MICHIGAN:** Detroit, L. Plesker
- MINNESOTA:** Chisholm, J. Luknich Ely, Jos. J. Pustel Brevelch, Louis Goude Gilbert, Louis Vesni Hibbing, John Povle Virginia, Frank Hrvatic
- MONTANA:** Roundup, M. M. Panias Washoe, L. Champa
- NEBRASKA:** Omaha, P. Broderick
- NEW YORK:** Brooklyn, Anthony Svet Gowanda, Karl Stralich Little Falls, Frank Maslo
- OHIO:** Barberton, Frank Froh Cleveland, Anton Bobek. Chas. Karinger, Jacob Resnik, Job-S Stipnis Girard, Anton Nagode Lorain, Louis Baisant, John Kumle Youngstown, Anton Kihali
- OREGON:** Oregon City, J. Koblar
- PENNSYLVANIA:** Bessemer, John Jevnikar Conemaugh, J. Brucovec Coverdale in okolica, Mrs. Ivana Ruznik Export, Louis Sapančič Farrell, Jerry Okorn Forest City, Math Hamis Fr. Blodnar Greensburg, Frank Novak Homer City, Fr. Forenbak Johnstown, John Polančič Krany, Ant. Tauselj Luerne, Frank Balloch Midway, Jos. Žust Pittsburgh in okolica, Philip Fregar Steelton, A. Eren Turtle Creek, Fr. Schifrer West Newton, Joseph Jovan
- WISCONSIN:** Milwaukee, West Allis, Fr. Štok Sheboygan, Joseph Kahan
- WYOMING:** Rock Springs, Louis Tauscher Diamondville, Jos. Kolha

19 40

SLOVENSKO AMERIKANSKI KOLEDAR

POVESTI... POUČNI SPISI... ZGODOVINA... ZNANSTVENE RAZPRAVE... NARAVOSLOVJE SPISI IZ SLOVENSKEGA ŽIVLJA V AMERIKI... ITD.

Knjigarni Slovenic Publishing Company 216 W. 18th St., New York

KNJIGA, ki Vas bo zanimala!

Cena 50 centov 160 strani s slikami